

A „MURAKÖZ“

megjelenik havonként 3-szor
1-én, 10-én és 20-án.

Előfizetési árak:
egész évre 3 frt. — kr.
fél évre 1 frt. 50 kr.
negyedévre — frt. 75 kr.

MURAKÖZ

(MEDJIMURJE)

helyi érdekű vegyes tartalmu lap.

A lap szellemi részét
illető közlemények a
„MURAKÖZ“
szerkesztőségéhez küldendők
Csáktornyára.

Kiadóhivatal:
FISCHEL FÜLÖP
könyvkereskedése Csáktornyán.

Beszámolóink.

A jó gazda, ha az év végére ér, visszatérve a fáradságos évi munkájára. Beszámol magának munkája eredményéről hogy okuljon és tanuljon hibáján és buzduljon a sikerén. A »Muraköz« ez évi utolsó számát írjuk. Ez alkalommal mi is a jó gazdát akarjuk utánozni, amidőn visszapillantunk lapunk hét hónapos múltjára, másrészt meg kötelességünknek tartjuk beszámolni t. pártolóinknak, elvtársainknak és mindenkinek, ki lapunk iránt érdeklődik, hogy mivel és mily irányban igyekeztünk az adott viszonyokhoz képest, jelölt programunknak megfelelőleg a jó ügy szolgálatában állani és az érdeklődő közönség szíves bizalmát kiérdemelni.

Lapunk első száma t. évi május 28-án látta a világot, és reklám csinálás nélkül, tisztán, becsületesen szándékkal és még igazabb és nemesebb céllal jelent meg. Kezdetben lapunk kisebb alakban nyomtatott és a magyar olvasóközönség számára csupán mellékletül adtunk egy kis felívet. Később, mint a patakocskát melyet több csermely és forrás tesz nagyobbá, hogy megerősödve, tágasabb körben legyen táplálója, elterjedtje partja elhagyatott, szomjas növényzetének: tette nagyobbá és jobbá lapunkat a növekvő anyagi, erkölcsi és szellemi pártfogók száma. Ily viszonyok között nagyobbítottuk meg a »Muraközt« a 7. számmal úgy, hogy az most már más vidéki lapokkal alak és tartalom tekintetében egy színvonalon állhat.

Lassanként lelkes és szorgalmas munkatársak voltak szívesek közénk sorakozni. Legyen szabad neveiket felsorolnom.

Ács Géza, Bálintffy Bálint, Belányi Tivadar, Blauhorn Márk, Bors Károly, Gá párlin Mihály, Gerencsér György, Greskovits Janos, Horváth Gyula, Dr. Lázár Gyula, Megyericsi Géza, Piszker Lajos Potlachnik Antal, Samu József, Sipos Károly, Schwarz Náthán, Valló Vilmos, Zrinyi Károly, sat. Továbbá a »Muraköz« horvát részében: Csizsme ija János, Gáspárlin Mihály, Gerencsér György, Glád Ferencz, Gudlin Károly, Huzjak Lukács, Kovácsavics István, Lukács István, Potlachnik Antal, Spindler Gyula, Stingl János és mások szívesen küldöttek be a muraközi nép szellemi és anyagi előmenetele és a hazafias szellem fentartása érdekében irt becses cikkeket, leveleket, vagy pedig mullattató tárczákat. Fogadják köszönetünket szíves közreműködésükért!

Lapunk tartalom tekintetében mindig jelölt programunk keretében maradt. A »Muraköz« vezércikkei csakis muraközi dolgokkal foglalkoztak. Ilyenek voltak: A csáktornyai kis gyermekek kérelme a nőegyletnek, Utóhangok a muraközi tanítók gyűléséhez, A csáktornyai választások után, Alsó-Muraközi levél, Samu József képezde igazgató jubileuma, A tanév vége Csáktornyán, Felső-muraközi levél, A csáktornyai magyar nyelvű pótanfolyam megnyitása előtt, Stridói levél, A Csáktornyán felállítandó fürdőház, Perlaki levél, Az országos kiállítás és Muraköz, A község háromsága, Szt. István napjára, A muraközi zugtanítók, A helybelyi kisedővő, A csáktornyai kisedővő-egylet szabályai, Muraköz a viharos napokban, A szerencsejátékokról, Közgazdaság és Muraköz, Nyílt kérelem azon T. urakhoz, kiknek a muraközi néppel dolguk van, Nemzeti ünnepély Muraköz hegyvidékén, Zrinyi a költő emlékezetére, Erzsébet napja alkalmából, A Csáktornya-zágrábi vasut sat.

A horvát részben paedagogiai tapintattal igyekeztünk a népet oktatni. Közleményeink a vallás-erkölcsi és családi életéből, a hazafiaság, közgazdaság, a hasznos ismeretek és tudnivalók köréből merítették tárgyukat. A közölt horvát cikkek közül felemlítjük a következőket:

A házi rendről, A gyermekek neveléséről, A házi állatok betegségei és házi gyógyításmódjuk, Levelek: Felső-Muraközből, Stridóról, Perlakról, A gyermek szeretet, Szt. István király napjára, Hanyagság a gyermek nevelésben, A hamis esküvőről, Egy részeg szavai, A mi gyömolcsőseink, Milyenek kell lennie a jó gazdaasszonynak? Nemzeti ünnepély F. Muraközben, Főbb pontok a háziállatok etetéséről, Valami a gazdaasszonyok számára, A kereskedés, Az adó, A csáktornya-zágrábi vasut, A gyömolcs mint adófizető s a t. Ezekon kívül színvonalos, mulatva-oktató, hazafias költemények, elbeszélések, talányok, jó tanácsok a gazdák számára, adomák s más apróságok képezték lapunk tartalmát.

Szóval csekély erőnktől telhetőleg igyekeztünk azon, hogy minél jobban teljesíthessük szerkesztői kötelességünket. Küzdöttünk a kezdet nehézségeivel, bajlódunk horvát szedők hiányában a sajtóhibákkal, melyekből bőven kijutott a türelmes olvasóközönségnek. De bátrak vagyunk hinni, hogy a szíves olvasó ismervén a kezdetleges nyomdai viszonyokat és méltányolván fáradozásunkat, mindig megbocsátott.

Hogy lapunk még jobb, még tartalmasabb és változatosabb nem volt, annak azok voltak az okozói, akiknek tehetségökben állott volna benünket segíteni, de ezt nem tették. Kérjük a jó ügy nevében ezután szíves közreműködésüket!

Lapunk olvasóinak zömét Muraköz adta ugyan, azonban örömmel konstatáljuk, hogy derék vend szomszédaink, nem különben Stajer- és Horvátország lakói nem megvetendő számban olvasták lapunk horvát részét. Ezt azért konstatáljuk, hogy bebizonyíthassuk, miszerint a népben meg van az igyekezet a haladásra, csak legyen, aki törődik vele. —

Hazafias tisztelettel és szeretettel kérem Muraköz és vidéke népének igaz barátait: sorakozzanak emberbaráti és hazafias céllal kibontott zászlónk alá! A »Muraköz« a haza, a nép, a köz-erkölcsösség és közművelődés szolgálatában áll. Lapunk nem akar vezérszerepet vinni ezen nemes célok elérésében, csupán organuma akar lenni azoknak és szolgálja a nemes célnak. Ha vidékünk népe erkölcsös, hazafias, tanult, józan, munkás és szorgalmas lesz. Muraköz fel fog virulni. Ennek elérésére kérünk a jövőben is erkölcsi és anyagi támogatást!

Felhívás Muraköz hazafias közönségéhez.

A közel szomszédságban számos vend ajku honfitársunk él. E szorgalmas nép épp oly elhanyagolt állapotban van, mint a mi muraközi népünk. Hátra maradt, mert senki sem törődött vele. Alsó-Lendva buzgó iskolaszéke tette meg a kezdeményezést. — Tápiintézetet szándékozik felállítani polgári iskolája mellé hogy a vend tanulók is ingyen, vagy kevés pénzért élvezvén a tápiintézet jótéteményeit, lehetségessé tétessék a szegényebbeknek is a polgári iskolában való tanulás. E tápiintézet felállítása által a lendvai hazafias iskolaszék a vend vidék újja születésének és magyarosodásának alapját óhajtja letenni. A lendvai polgári iskola már eddig is számos vendajku növendéket adott a csáktornyai tanítóképzőnek, kik hazakerülvén, fontos missiót fognak teljesíteni a vend vidéken. Hazafias tisztelettel hívjuk fel Muraköz közönsé-

gét az adakozásra! Szívesen fogadunk e célra bármily csekély adományt és azt lapunkban nyugtáztván, illető helyére küldjük, A lendvai iskolaszék felhívását itt közöljük.

Felhívás. Alsó-Lendva mezővárosi községi iskolaszéke, hogy az e vidéken elhanyagolt népnevelés ügyének lendületet adjon, s hogy a nevelést a kevésbé vagyonos szülők gyermekei részére is lehetővé tegye, elhatározá az itt államsegéllyel tenntartott polgári iskolát egy »Tápiintézet« kiegészíteni.

Célja ezen tápiintézetnek:

a) az alsó-lendvai polgári iskolát látogató teljesen vagyontalan tanulóknak ingyenes — vagyonosabb tanulóknak pedig az iskolaszék által időről-időre megállapítandó jutányos díjért teljes vagy részleges ellátás melletti elhelyezése;

b) a polgári iskola 6 osztályát jó sikerrel végzett tanulóknak tehetségük és hajlamukhoz képest az ipar- vagy kereskedelem valamelyik ágában kiképzése;

c) a tanulmányaikat folytatni kívánó s ehhez hivatással bíró tanulóknak képzése.

Hogy e tápiintézet létesülhessen s céljának megfelelőleg, azon alázatos kérelemmel járunk Muraköz hazafias közönségéhez méltóztassanak ismerőseik körében ezen eszmének, melylyel egy 49,000 lakost meghaladó, Steyerország által határolt vidék újja születésének s magyarosodásának alapját óhajtjuk letenni, minél több barátot és anyagi támogatót szerezni s az ily képp valóban a haza oltárára tett filléreket hozzánk vagy a »Muraköz« szerkesztőségéhez eljuttatni.

A szíves adományok nyilvánosan fognak nyugtáztatni.

Kelt A.-Lendván, 1884. évi decz.

A KÖZSÉGI ISKOLASZÉK.

Karácsonykor.

Midőn a régi világnézet kezdett süllyedni, midőn már a levegőben volt valami, ami nagy eseményeket szokott megelőzni: a gondolkodóbb emberek kezdték az érzékiséget gyönyörködtető, csak külsőségekben nyilvánuló sajátlagos nemzeti vallástól elfordulni. A népek legnagyobb része elfordult a kegyetlen ingerlékeny Istenektől, mert a zaklított kedély nem merített vigaszt a hitből. Minden ember várta az ígért Messiást, ki a korhadozó társadalmi viszonyokat lerontsa s romjain felépítse az igaz hit erős várát. Bölcsék, költők nagy férfiak kételyeiket a nemzeti istenség fölött mind gyakrabban nyilváníták s mintegy jóslólag emlegették kelet ujalagos felvirágozását s Judea hatalmát, A papi rend érezvén állásának gyengeségét, minden erejét s befolyását a kételyek eloszlatására s a kedélyek megnyugtására fordítá. Bár erőszakot használtak a hatalmat kezökben tartók, elnémiták a bölcseseket s papjaik által iparkodtak azok szavainak életet venni, még sem érték célját, mert az egyszer felizgott senyhülést nem találó emberi kedélyt hamis énekkel lecsillapítani nem lehet. Lejárt a nemzeti istenség ideje, elmúlt a tekintély befolyása s mint a szű rága fa sajját sulya alatt összeroskad, úgy roskadt össze s veszett el az enyészett homályába a pogány istenség uralma.

Eltelvé az idő — mint az irás mondja — megszületett a megváltó egy rongyos istállóban. Leszállt az isten fia hogy a szomjazó emberi lelket az igaz hit malasztjával betöltsé, hogy megtanítsa az emberiséget azon végtelen szeretetre, melylyel ő viseltetett szegény fajunk iránt. Megkönyörült az úr teremtményeinek kínos vergődésén s elküldé prófétáját. Jánost, hogy előkészítse azon embernek működését ki bár utána következik, de

mégis megelőzi őt. Elhínté ker. szt. János azon magvat melvből Jézus az Isten fia a keresztény hit szereteten alapuló elveit fejté ki.

Egy családdá tömöríté Jézus szeretetet lehelő tanaival az egész emberiséget, lerontott mindeunemü válaszfalat s megalapítá az egész világot testvéreileg kebelére ölelő anyaszentegyházat bár hatalmukat féltő ellene annyi gátot, annyi cselet vetettek elébe. Midőn szent vérenek ontásával és kínos halálával bebizonyítá tanának isteni eredetét, elterjedt az a földön mindenütt s virágozni fog mint a lilium. S hol is ünnepelhetne meg méltóbban a halás emberiség Kristus születésének évfordulóját, ha nem a közös szeretet és hála szilárd képesai által létesült családi körben?!

Lélekemelő ünnep a karácsony ünnepe! Mily szép a környezet és a kicsinyek megajándékozása karácsony előestéjén! Mily örömmel gondol vissza a komoly férfi azon boldog időkre midőn még gondtól menten ugrált körül a ragyogó, csillagó karácsonyfát! A boldog gyermekkor az életkedv és boldogság megalapítója. Mily sivár azon embernek kedélye, kinek gyermekkorából nincsenek kedves emlékei mily érzéketlen az az élet csendes boldogsága iránt Tudja ezt mindenki. Azért még a legszegényebb munkás is hetekkel előzőleg rakos gatja össze fillereit az örömnépre. Titkolóznak egymás előtt a családtagok nehogy megsejtse a másik a meglepetésnek szánt tárgyat. Himezik a nők a kedves papának a bárszony házispikát s titokban a tárczát a boldog kevéseknek. Töri a jó papa is fejté hogy mit keltene vennie a ház díszének. Tanulja a kis bébé is erősen a néni kegyelével a szülőket megörvendeztető versiket melyet majd illő pityergéssel el is mond a szép krisklindi fejében. Be szokor megkérdezik a kicsinyek a mamát hogy hányszor alusznak még mig eljön a kis Jézus. Imádkoznak szorgalmasan szőtfogadnak szépen hogy semmi kifogásolni valót ne találjon a kis Jézus magukviseletében. A vallás magvait ilyen kor lehet legkönnyebben és legszilárdabban bevésni a gyermek fogékony szívébe alkalmi történetek elbeszéléssel hisz maga a kereszténység megszületése is egy szép és a gyermekek által is könnyen érthető nagyon vonzó történet.

A szegény és árva gyermekek a karácsony örömeit vagy nem vagy igen kis mértékben élvezhetik. Vagy nincs senkije aki karácsonykor gondoljon rájuk? De igen van: a jó női szívek. Minden nagyobb helyen így Csáktornyan is van az árva és a szegény gyermek sereg örömet szívén hordozó jótékony nőegylet. Tagjai fillérenként gyűjtötték össze a város polgáraitól a szők séges költségeket s vásároltak örömet szerző hasznos tárgyakat karácsonyi ajándokul a szegény tanulóknak. Hány örömköny hull a kiosztáskor es hányan áldják az őket megörvendeztető kezeket. S az a köny és áldás nem vész el hanem eljut oda ahol minden földi tett feljegyeztetik.

Örömnépe az egész földön a karácsony mely habár rövid időre is de mindenkit átalakít. Feledjé gondjait az aggódo szenvedéseit a nélkülöző és közeledik a bűnös megbántott embertársaihoz mert a szeretet vallásának alapítója igéivel sokkal jobban betölti a hívőket mintsem azok szelídítő hatását mindenki ne érezné.

HÍREK.

— T. előfizetőinknek, olvasóinknak, pártolónknak és munkatársainknak boldog ünnepeket kívánunk!

— A sírok nyugalma háborgatók. A vidoveczi korszakban mulatott a napokban két földművelő. Borozás közben az egyik 10 forintba fogadott társával, hogy ej meri hozni a vidoveczi temetőben nyugvó öngyilkos keresztfáját. A mérész vállalkozó a keresztfát a korszakába hozta, onnét pedig az ablakon kidobta a szemétre. A csáktornyai fára plébánosának értésére esvén a dolog, feljelentést tett. Nagyon helyesen! Ha az iskolában nem tanulták meg az atyafiak a temető lakói iránti kegyeletet, tanulják meg a börtönben.

— Uj vasutvonalak. Legközelebb megkezdtenek a Kőrmend, Alsó-Lendva, Csáktornya és az Alsó-Lendva — Bellatincz — Regede közti vasuti vonalrészek építésére szolgáló mérnöki előmunkálatok. Mely munkálatok keresztülvitelével a magyar nyugati vasut részéről annak mérnökei: Herbig Aladár és Kiss László mérnök urak bizattak meg. A Kőrmendtől Zala-Lövön, Alsó-Lendván és Szerdahelyen át Csáktornyáig vezető vonal előmunkálatainak eszközöltetését herceg Batthyány Strattman uradalmi főigazgatósága kérelmezte.

Kinevezés A vallás és közoktatási m. kir. Ministerium Krampatics János stridói kántor tanitót, a stridói állami néptanodához osztálytanítóul Millej Erzsébetet pedig a perlaki all. isk. nevezte ki.

— Vratiscen december 8án kántortani tóválasztás volt. Megválasztott Fundák Mihály okl. tanító, a csáktornyai áll. tanítóképző intézet végzett növendéke.

— Vadbőség Muraközben. A mult napokban szűkkörben megtartott csáktornyai uradalmi és Ziegler Kálmán kir. közjegyző és társai pribizlaveczai és beliczai vadászterületén összesen mintegy 800 nyul lövetett.

— A csáktornyai kisedővő egyesület alapítótagjai: a csáktornyai nőegylet, Morandini Balint és Ziegler Kálmán; rendes tagjai (folytatva): Altman József, Deutsch Rozalia, Gall Imre, Grézló Jenő, Greskovits János, Gresz Alajos, Győry N., Haidiuegg N., Heinrich Lipótné Kollajits Mihály, Dr. Lázár Gyula, Löbl Mór, Margitai József, Molnár József, Neumann József, Neimann L., öz. Nuzsnyé. Pecsornik Ignác, Pethő Jónó öz. Péterffy Mihályné, Polyák Mátyás, Rozenberg Dávid, Samu József Simon Lajos, Dr. Scwarz Albert, Szij Viktor, Szilágyi Gyula, Ziegler Kálmán, összesen 30. Előbbi kimutatással együtt: (33+29 62. — Pártolótárog (folytatva) Ambruss Ferencz Becsay Albert, Belányi Tivadar, Bencsák Stana Benedikt Ede, Bohin Jozefa, Böles József, Bors István Buchberger Katinka, Deák József, öz. Deurbányi Eleké, Dugovics Betti, Dugovics Pál, Döring Emil, Fejér Ágnes, Horváth Ignác Hutterer István, Iváicsiné, Kősz Ferencz, Kiszelák Lajos, Kollay N. Lupersz-bek Lina, Matanovics Lina, Mastnak József, Mencey Károly, Miklavecz N. Neumann Max, Novak J., Novák István, Pintarics Tamás, Rhédey Ferenczné, Rosenbergs Zsigmond Schwarz Jakab, Stefaics Miksáné, öz. Stefan Ferenczné, Sonnenberg J. szinkovits Ferencz, Strahia testvérek, Vrancsics Károly, öz. Vucsák Amália, Zakál Henrik, Zdelár Töréz, Zeizler Samu, öz. Ziegler Lajosné, Zrinyi János, Zrinyi Károly, összesen 47. Az előbbi kimutatással együtt (27+ 48) 75. (Folytatjuk).

— A megyei közigazgatási bizottság Pekenicza, Krizsovecz, Miklavecz, Ferketinecz és Szivicza községek iskolalátogatójává leendő kinevezés végett Oszterhuber László földbirtokost terjesztette fel a vallás és közoktatásügyi ministeriumhoz

— A Csáktornya város területén levő iparosokat a járási segédszolgabíró f. hó 10-én gyűlésre hivta egybe az új ipartörvény 44 szakasza értelmében, hol részletesen kifejtve előttük az ipartársulatok előnyös voltát, de egyuttal utalva az ennek felállításával járó kötelezettségekre, felvette a kérdést, valjon szándékoznak e a szóban levő ipartársulatot megalakítani? A felhívásra a jelenvott iparosok legnagyobb része a teremből el távozott, evvel akarva kifejezést adni annak, hogy legkevésbé nincs szándékukban az ipartársulat felállításán közreműködni s így ez üdvös eszme ott már csirájában megbukott.

— A kereskedelmi szakirodalom terén üdvös mozgalom indult meg, melynek főczélja a kereskedelem magyarosodása. Mert, fájdalom a magyarországi kereskedők legnagyobb része még nem magyar és igen kevés hajlandósággal bír a magyarosodásra. A kereskedelmi körök magyarosodása ügyében legtöbbet tett és fáradozott a „Magyar Kereskedők Lapja“ mely lap január első napján immár V-ik évfolyamába lép. Oly pályafutás, a milyennel eddig hazánkban egyetlen kereskedelmi szaklap sem dicsekedhetik. A rendkívüli eredmény oka abban keresendő, hogy a Magyar Kereskedők Lapja eltalálta a hangot, melyen a magyar kereskedőkhez szólani kell: legjobban felismerte a bajokat melyeket gyógyítás végett napirendre kellett tűznie és nem riadt vissza semmi áldozattól, midőn az ország kereskedelmi érdekeinek előmozdításáról volt szó. A szerkesztőség gondot fordított arra, hogy olvasói ne csak alapos tájékozást nyerjenek a kereskedelmi ügyekről, hanem gyakorlati hasznót is merítsenek a Magyar Kereskedők Lapja olvasásából. A lap 1885. évi folyamára előfizethetni félévenként 4 frttal postautalványon a kiadó hivatalnál Budapest Bálvány utca 11. Másodsorban különösen kiemelendő a „Magyar Pénzügy“ című közgazdasági szaklap, a hazai pénz és hitelintézetek egyetlen közlönye (szerkeszti Kormos Alfréd a magyar pénzintézetek és részvény vállalatok országos nyugdíj egyesületének titkára) mely hazánk hírlapirodalmában négy éves fennállása alatt, oly tekintélyes polczra emelkedett, hogy méltán megérdemli azon nagy mérvű pártolást, melyben a hazai közgazdasági viszonyok iránt érdeklődő olvasó közönrészesíti. Méltán azért is, mert 1—2 ivnyi terjedelemben megjelenő, kitünő gondtal és szakavatottsággal szerkesztet lap közgazdasági életünk minden ágát jelöli. Pénzügy, ipar biztosítás, közlekedésügyi, kereskedelem és agrárius kérdések, szakszerű megbeszéléseit képezik. A Magyar Pénzügy megjelen mingen csütörtökön előfizetési ára

az Altalános Sorsolási Értesítővel egy félővre 5 frt., negyedővre 2 frt. 50 kr. Kiadóhivatal Budapest, Bálvány utca 11 sz.

Figyelmeztetjük lapunk t. olvasóit a jelenleg itt tartozkodó Gritsch János féle műcsarnokra melyigen érdekes látványosságokat tartalmaz, továbbá egy emberevő amerikai krokodil és egy óriási kigyó életben látható. Bővebbet lapunk hirdetései rovatában.

Nyiltér. *)

Nyilt levél.

Tekintetes Krasovecz Ignác járásorvos urhoz Csáktornyan.

Tekintetes orvos ur!

Nem bírva kellőleg jutalmazni tekintetességét ama táradtságát, melyet leányom veszélyes befegyességben tapasztatos gyógyítása által irányomban tanusítani méltóztatott, engedelmet kérek, hogy ön iránti halálköszönetemet e helyen némileg leróhassam. Leányom a legnagyobb vesz-delemben forgott, mert gyógykezelését anyagi helyzetem kinevése okából gyenge kézzel bízáva, a bajt csak előre segítém s oda juttatám, hogy betegsége harmadik hetében vérző szívvel kellett borzasztó halalos kinjait s közdelmeit nézmem. Ekkor ily későn fordultam segítségért önhöz, midőn már az elutasítást is megérdemeltem volna. És ön legnagyobb készséggel minden szemrehányás nélkül gyermeke kezébe s íetelt, borzasztó betegséget — felsőbb fokú tifuszt konstatait s ugy találta, hogy az oly veszedelmes «krisis» is már bekövetkezett. Hogy mily súlyos érzelmek áraszták el atyai szívemet ennek hallatára, azt tollal leírni képes nem vagyok; azonban élénk emlékezetemben lévén ama ügyes eljárása, melyel néhány év előtt G. I. urat szintén a kegyetlen tifuszból kigyógyítania szépen sikerült, biztam én is kitünő ügyességében. És ime a Mindenható leánykámna is sikerrel koronázta buzgó fáradozását. ki koránál, valamint a baj fokozódott állapotánál fogva a biztos halálnak áldozatul esett volna! Ügyes és tapasztatos eljárásaival megmentette kedves gyermekem drága életét és ez által engem s egész családomat a legnagyobb halára kötelezett. Nem vagyok hivatva orvosi ügyességeit dicsérni, de alázattal kérem, fogadja nyilvános köszönetemet kitünő fáradozása, valamint ama szivessége fejében, hogy az oly hosszú időre nyuló betegség alkalmával, anyagi helyzetem figyelembe vétele mellett, nagyobb kiadásokból is megkímélni sziveskedett. A jó Isten éltesse tekintetességét s tartsa meg sok éven át a bajlódó emberiség segítségére s bajai enyhítésére! Maradtam, Nedeliczen december hó 7-én 1884. alázatos lekötöleztette:

Gerencsér György
tanító.

*) E rovat alatt közöltekért felelősséget nem vállal a SZERK.

FELELŐS SZERKESZTŐ MARGITAI JÓZSEF.

Hirdetmény.

A csáktornyan székelő
„Muraközi önszegélyző-egylet szövetkezet“
ezennel a nagy érdemű közönség szives tudomására hozza, hogy
e szövetkezet

f. évi december hó 31.-én
FELOSZLIK,
Csáktornya december hó
7-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

„MEDJIMURJE“

izlazi svaki mesec trikrat:

1-ga, 10-ga, 20-ga.

Cena mu je:

Na čelo leta 3 frt. — kr.

Na pol leta 1 frt. 50 kr.

Na četvert leta 75 kr.

MEDJIMURJE

(MURAKÖZ)

NOVINE ZA MEDJIMURSKI PUK

Sva pisma i pošiljke naj
se pošiljaju
„Uredništvu Medjimurja.“Izdateljstvo:
FISCHEL FILIPOVA
knjižara vu Čakovcu.

Naš račun

Dober gospodar, kad dojde na kraj leta, ogledno se na svoje celo letne trude. Pogledne, kaj je delal čez čelo leto? jeli je dobro delal? jeli je svoje delo tak mogel dovršiti, kak je nakanil zvršiti? Pak ako debor gospodar vidi pri računu da je fail? bude boljje pazil; ako je sve dobro učinil, bude se obradnuvaj i nadalje tak zvršaval svoje posle. Vu ovim letu naših novin zadnji broj pišemo.

S ovom prilikom i mi nasledimo peldu dobrog gospodara i obrnemo se na sedem mesečni trud naših novinah, po drugoj strani pak si za dužnost držimo račun položiti p podpirateljem i svakomu, koj se zauzimalje za naše novine, kak i na kakov način smo po našem programu zadovoljili ufanju naših zauzimateljem.

Prvi broj naših novinah 28 majuša ovoga ljeta prez lárme i reklama, nego s čistim i pošteniim nakanjenjem i još plemenitešim ciljom je izišel.

S prvine je naš list vu menjši spodobil izhadjal, i za čitatelje magjarske strani samo jedan mali pol arkuš je bil priklopljen. Potle, kak potoka više potočicov i žilic na vekša dene, tak je naše novine dobrotinstvo i podpomaganje p predplatnikah i pisateljah raz šijilo. I med takovimi okolnosti već 7. broj Medjimurja je vekšoj formi izišel, tak da se vezda i s drugimi vekšami novinami pariti more.

Pomálem su bili duševni priatelji pomagači tak dobri k nam se pridružiti, kojim imena jesimo slobodni ovde napomenuti: Ács Géza, Bálintfy Valent, Beláuyi Tivadar, Blauhorn Mark Bors Károly, Gáspárlin Mihály, Gerencsér Gjura Greskovits János, Horváth Julius, Kovács Julius, Dr. Lázár Julius, Megyerčí Géza, Pisker Lajos, Potlačnik Anton, Samu József, Sipos Károly, Schwarz Náthán, Walló Vilmos, Zrínyi Károly, i. t. d.

Nadaljeza hrvatsku stranju „Medjimurja“: Čizmešija János, Gáspárlin Mihály Gerencsér Gyura, Glad Franjo, Gudlin Károly, Huzják Lukač Kovácsévic Štefan, Lukač Štefan, Potlachnik Anton, Spindler Gyula, Stingl János, i vnođi drugi dragovoljno su poslali spise za medjimurski puk za du evno, i gospodarstveno napredovanje i za strpljenost i zadržavanje domoljublja. Naj primēju iskrunu i srdačnu hvalu za trud njihov!

Naš list zadržaval je navek medjimurske posle i najviše se žnjimi zabavljal. Takovi su bili vu magjarskij delu: Prošnja Čakovske male dece k ženskomu društvu. Glasi od navučiteljskoga spravišća. Po čakovečkom zbiranju. List iz Dolnjega Medjimurja. Jubileum Samu Jožefa prepaparandijškoga ravatelja. Kraj školskoga leta vu Čakovcu. Pred odprtjem čakovske magjarske opetavne škole. List iz Štrigove Vu Čakovcu ustanovljen: kupali će. List iz Priloka. Orsačka izložba i Medjimurje. Obćinska trojica. Na den sv. Štefana Medjimurski prepovedani navučitelji Mestno dadilišće. Čakovečko dadilišće. Medjimurje vu vihernimi dnevi. Od srećnih igráh. Gospodarstvo i Medjimurje. Lepa prošnja na svu Gospodu, koja imaju s medjimurskim narodom posla. Svečanost vu gornjem Medjimurju. Spomenek dneva Zrinijja. Na den sv. Elisabete Čakovsko zagrebečka željeznica itd.

Vu horvatskom delu nastojali smo puka podučavati. Spisi su za veru, obitelj, domoljublje hasnoviti bili, med kojimi ove napomenemo: O hižnom redu. Odranjivanje dece. Različiti betegi Gornjega Medjimurja živine i živine domaći vracstva proti njim. List iz Štrigove List iz Priloka Detinska ljubav. Na dan sv. Štefana. Nemarnost vu o hranjivanju dece. O prisegi. Reći jednoga pijanca. Naši sadovnjaki. Lepa

Prošnja na svu Gospodu, koja imaju s medjimurskim narodom posla. Kakova mora biti gazdarica? Svečanost vu gornjem Medjimurju Glavne regule Nekaj za gazdarice. Trgovina. Štibra Čakovsko. Zagrebečka željeznica. Sad plaćenik Štibre. Mašine Iz vun toga pripovedke, pesme, dobri navuki za gospodare, smešice itd.

S jednom rećjem na ređovali smo, kaj smo po maloju mogućnosti mogli, da čitatelje s čim boljje zadovoljimo.

Borili smo se s teškoćami početka, mučili smo se prez hrvatskih štampanikov, i tak su višeput štamparske falinge bile, kojem ako poštuвани čitatelji premisljuju zroke i teškoće, sigurno nam oprostili budu.

Da naš list još vekš. i boljši nije bil, tomu sū krivi oni, ko ji bi bili mogli nas podpomagati pak to učinili nisu.

Prosimo je vu budućem vu ime plemenitoga posla, naj nas pomažeju!

Najviše čitateljev našega lista bili su megjimurci, ali veseljem dajemo naznanje, da su dobri naši susedi buhnaci, kak takaj štajerci i horvati čitali naš list, i to vu lepim broju. To zato napominjamo, da osvedočimo, da je puk jako prikladen za napredek, samo je treba, koj počme i zabavlja se stim!

S domoljubljim pozdravom i ljubavom prosim megjimurske i okolične pučke prijatelje, naj se pridružuju k nam s ljubavljom bližnjega i domoljubljeni pod lepim cilom razprestrtu zastavu.

Medjimurje je za domovinu i pučki napredek. Naš list neće biti vodja vu tem plemenitim poslu, nego samo organ i sluga za postignuće spomenutoga plemenitoga cilja.

Ako pak puk naše okolice, veren, domoljubljev, poslen, marljiv i skrben bude: Medjimurje se bude zdignulo i cvelo.

Za postignuće toga vrloga cilja prosimo nadalje pomoć!

Mašine.

V nedelju su ljudi pak pod lipom sedeli, i spominjali su se od svakojačkih mašinah.

Ivo. To spoznavame, da je delo i gospodarstvo za nekoje prilika za znananje, oni si s gospodarstvom bolje življenje i more biti bogastvo preskrbju. Ali delo i gospodarstvo je samo za jednoga i za njegovu familiju hasnovito, ali ne za sve ljudi. Kaj nebi mogli najti i takvu priliku, koja bi bila za sve ljudi hasnovito?

Učitelj. — Ako bi svi jednako delavni bili onda bi svaki spameten i bogat bil. Ako bi svaki dobro delal i nišči hudo, ako bi si svaki mislil, da kak bi mogel boljje k sebi dojt, onda bi svakomu leži išlo, i čeli svet bi zadovoljen bil.

„Ako bi svi — prez izniinke — trdo delovati počeli, i posle vu redu dogotovili, onda za sigurno potlašnjice nikoga nebi bantuvale, svaki bi napredoval i tak bi svi jednu sigurnu skup držajuću zadrugu činili.“

„Na primer boj je takva stvar, gde celo društvo mora na jedanput trpeti. A parnacopotna) mašina je tak velika sreća, da ljudi to dobročinjenje nigdar nebudu mogli dosta zahvaliti. Svaka mašina je za napredovanje zadrugu.“

Mihalj. — Kak?

Učitelj. — Taki vam povém jednu peldu. Prédi — to je već jako zdavnja bilo — su v možaru trli zrnje, gda je već zrnje ztučeno bilo, onda su prék site od sejali, i tak su bili melu.

Péter. — To je jako teško delo moglo biti.

Učitelj. — Sigurno. Pri svaki hiži je jeden drugo nikaj ne delal, kak zrnje trl. Kaj pak delaju vezda s zrnjem?

János. — Vezda ga k melinu pelaju.

Učitelj. — Vnogiput je samo jeden mlinar dosta, da jednomu selu ili pak takvomu varošu kak je Čakovec zrnje zmleti.

Mihalj. — Ja sem već videl mlinara delati. Naj predi zrnjev jednu posudu siple, odkud pomalem med kamene docuri. Med kameni se na drobno spotere. Odtud vu jedno takvo sito dojde, koje na v ke seja i tak se mela s čisti od posej. Iz sifa vu jednu vreće curi mela vu drugu pak poseje. Melina voda tira. Da se je već zrnje zmlela i sito prazno postalo, onda melin zvoni, i tak daje na znanje mlinaru, da već more gori sipati.

János. — Kaj ne, da je to čudno. Naj zmeškeše delo mašine zvršuju, i jošće k tomu kak brzo i kak dobro.

Imra. — Jesu takve mašine, koje već dela zvršuju kak 500-1000 ljudi.

Ivo. — Prédi smo mislili, da mašine sve delo zvršuju, mesto težake. Ali sad vidimo, da su mašine, ne na kvar, nego na hasen težakom.

Jeden sused. — Kak bi to bilo moći rezolmačiti?

Ivo. To je, mašine trgovne stvari, na faleše deneju i zato već moreju prodati. — Stvari navek rasteju, a težaki su takaj navek potrebni.

Učitelj. — Istinu unate. Negda si je clovek ne mogel jednu knjigu prezkrbeti, ako si ni je sam s trudom doli spisal. Jednu knjigu su negda i 3 mesec dugo delali, onda je to gotovo delo tuliko koštalo, kuliko su vu 3- mesecu za prepisavanje platili. Rećemo, da je to sve skupa 300 frtih bilo. Ve već s tiskarnum za 300 frti 300 knjig moći napraviti. Samo malo njih je bilo takvih, koji su takvu prepisanus knjigu za 300 frti kupiti mogli. Vu vezdašnjem vremenu za 1 frt. ili još za menje svaki clovek si more jednu knjigu kupiti. Knjige su faleše postale i ve već jako vnođo njih delaju. Gde su pred tem 10 knjig meli, tam vezdá 1000 imaju. To sve tiskarni moremo zahvaliti.

Imra. Jeden nožar, koj na den 5 nožov napravi i svakoga za 50 krov proda, neima jako velikoga dobička. Ako bi ve takovu mašinu iznašel, koja bi na den 10 nožov napravila, i jednoga falata bi za 30 krov prodal, već bi si svojega dobička povekšal. Ako pak bi na den 100 nožov mogel napraviti, i ako bi falata ve samo za 10 krov prodal, jako friško bi obogatil. To si jako lahko rezolmačimo, ako si premislimo, da uliko ga njih takvih ki za ovu hasnovitu stvar već nemreju vundati kak 10 krov.

Učitelj. Jeli nebi bilo dobro, ako bi tko nam šolce za pol forinta delal? jako na fletno zginule bi bose noge, ali da bi mogli za 1 frt kupa kupiti.

Jeden sused. Hasnovite stvari pak su fal, i ipak poleg svoje male cene hasen tiraju onomu, koj je prodaje, istina to je velika služba celomu clovečanstu.

Učitelj. Mašine nas oslobodiju od najtežekega dela, robu povekšavaju, cenu nam namenje deneju, i zbog toga napraviju moguće; da i siromašesi si je moreju prezkrbeti. Na dalje takvu delu zvršavaju, koju clovek samo s rukom niti nebi mogel zgotoviti. Samo naj si misli clovek na mašine. Ali one ne samo velike- nego mašine i jako velikoga hasna moreju napraviti cloveku.

Z jednom rećjom: mašine su za napredek ljudem s njimi vnođo moći napraviti, a to je pak najvekša potrebnost k zmananju.

Imra. Samo to je jedna falinga, kaj ma-

šine vno go delavcom zemeju svagdašnjega kruha, i poleg njih su ve' vno gi na siroma tvo došli učitelji. Na sreću, da trpljeno dugo ne trpi, ar se dobri ljudi za takovoga nespozabiju. Pak onda dragi mra sused, svedočeno je, dá mašine čudaj ljudem posta i hranu daju. A ja mislim, da je to segurno dobro i da poleg toga posta si more k malom imetku navek nametati. I tak je to za njegovo dobro ar po malem raste imetek, ako samo s malimi srtvarmi barati ti znamo s vremenom naraste i veliki postane.

LUKÁCS ISTVÁN.

Božić.

• Veseli se svet krstjanski ar je došlo zveličenje! Ovak pošimlje popevka nazveščujuća blaženi on čas, kada je angyel pobožnim pastikom obznanil veliko pripečenje vu staliu v Betlehemu, koje pripečenje imalo je grešno človečanstvo iz glibokoga sna poganiaskoga pripelati vu svetlo prave vere, a to je preodičen, porod zveličitelja — Jezusa.

S pobožnimi pastiri veseli i raduju se dendenes staro i mlado, bogato i siromaško ter na raznovrstni način izražuje vesele svoje na jezero-osems'o osemde... i četvrt letni spomenek velikoga toga pripečenja.

Neima lepše niti veseleše svetkovine vu narodu kršćanskom, kak je Božić — spomenek one prevelike milosti božje, kada se grešnomu ljudstvu tak smiloval, da je jedinorodjenoga svojega sina poslul, da odveže greh i da ljudstvo zapelja vu raj vekovečne radosti.

Kralji i cesari nadeljuju denes svoje podanike s bogatimi dari, gospodari gospodarice nagradjuju denes marljivo svoju družinu s opravimi, s izbranimi hranami itd. mladeni nadaraju mladenke s jabukom božičnom oteci i matere razveseljuju poslušno i dobro svoju dečicu s božičnim drevcem nakinčeno s cukori, s igračkami i svećicami, sve izražuje znak izvanrednoga suvstva ter radujuči se počastju svojega dragoga zveličitelja, s nebeskimi kornuši veselo popeva: „Slava bogu na visini a mir ljudem na nizini, koji dobre volje jesu.“

Hodmo anda dragi Medjimurei napravimo si i mi božično drevce vu srech naših, poklenimo s dušom našom pod njega ter vu korusu naših familijah zapopevajmo radostnu popevku: na tom mladom letu veselimo se, mladoga kralja mi molimo.

Vi starci i starice kojim je Gospodin Bog odrédil deci svoji gliboko vu srca zasadi ti svetkovanje preodičenog ovog dana, zberite oko sebe svoje drobne i napunite dom svoj glasom radosti ter ovak pripravite svojim veselij božičnoga dneva; vi bogateši, kojim je sreća na ovoj zemlji vekse obilje dala odprite svoje hambare denes, pružite bogetu svoju ruku i obrišite suze siromašnih i nevoljnih, obdarite je svojim dari, koje ste od dragoga Boga tak vu izobilju dobili ter ovak pripravite radosti božičnoga drevca siromakom i nevolnikom!

Prijatelji i neprijatelji, koji ste morti vu mržnji i svadji, pružite si desnice, ter kak je Jezus svet ov izmiril, tak se i vi pomirite složno nastoječ svi skupa, da budemo delnici danešnjega velikoga pripečenja ter znajuč kaj pismo veli; „Puno je zebranih ar je malo odebranih.“

A vi bogci i siromaki, device i sirote, nevoljni i lazari a i vi putniki, vu pustinji, koji denes morti ne mate zalogajca, s kojim bi nevoljno svoje telo okrepili koji morti prez opreve i obuče drhčete na trdoj zimi bludeč od nemila do nedraga i kucajuč za milostinjom po tuđjih vratih, koji od sveta zaostavljeni žuhke suze prelevate nad nesrečnim svojim udesom gde budete vi svoj Betlehem našli gde je za vas pripravljeno božično drevo?

Oh vi se dvovrstno radujte i veselite ar za vas je drugo lepše i bogateše božično drevo pripravljeno! Pošlejte gori na visinu nebesku; tam je za nas dragi Bog sam pripravil božično drevo kakvo vam ov svet sa svimi svojimi kinči pripraviti nemre. One nebrojene vam svećice neizrecivih mitostih božanskih koje budu negda srca vaša ugrijale, tam čeka na vas prava radost i veselje!

Hitite s očmi vu betlehemsku štajcu, tam najdete zaeličitelja svojega vu preodičnoj slavi ali ne vu svili i skrletu, ne vu zlatih palatič, nego vu prostih jaslah na golaj slami. Vidite i on je bil siromak, kak ste sada vi, zaglednite se vu njegovu peldu i naj vas batriviju njegve reči; strpite se, ar vaše bude kraljevstvo nebesko.

Božično drevo svim nam naj sveti i naj nam napuni srca vrućim žarom krstjanske ljubavi da budemo vredni delnici onoga aldova kojega smo s porodom sina božjega zadobili i ovak nadehnjeni glasno popevajmo:

Narodil se je kralj nebeski
Od Marije čiste device,
Na tom mladom ljetu veselimo se
Mladoga kralja mi molimo.

GJ. GERENCSEK

Kaj je novoga?

— Svim poštuvanim predplatnikom, čitateljem i pisateljem naših novin želimo iz srca dobre i vesele svetke!

— **Bantuvatelj groba.** Vu G. Vidovci v krēmi zabavljali su se ove dueve dva poljode lavci. Med vinom zavadjali su se za 10 forint jedan s drugim. Oxi je rekel, da se ufa križajednoga samoubojnika, koj vu vidovskom grobju leži vu krēmu donesti. Kak je rekel, tak je i učinil, donesel je križ vu krēmu i odonut nad oblok vun bitil. Taj zločin došel je do vuh čakovečkoga namest, plebanuša, koj je to pri varm. sudcu prijavil **Jako dobro!** Naj se vadljaši vu reštu premisljavaju, kak je treba cintora i pokojne poštuвати.

— **Nova željeznica.** Naskoro započneju se mērički posli od željeznice iz Kōrmenda nad Lendavu, i Srdišća vu Čakovec, pak iz Radgovine nad Belatinec vu Lendavu. S temi posli obteršeni su gg. Herbig Aladár i Kiš Ladislav mērički. Slobosćinu za mēriti je od visokog ministeriuma nadravnateljstvo herceg Batthyány — Strattmana prosilo.

— **Slavna varmegija** preporučila je Vis. ministeriumu za školskoga pohoditelja za Peklenicu, Križovec, Miklavec, Ferketinec i Šivicu g. Oszterhuber Ladislava križovskoga zemeljskoga gospodina.

— **Čakovečke zanatnike (meštre)** pozval je g. varmegijski podsudac na spravišće. Tam je pred njimi razložil, da poleg paragrafa 44 ga se moraju sdružiti i povedal njim je takaj dužnosti, koje su s društvom skup skapćene. Sudac jih je zapital, jeli hoćeju meštersko društvu sklopiti? Na to je najvek i del meštrov dimo odišel. Iz toga se vidi, da čakovečki meštri iz dobra nebudu se sdružilo.

— **Množina divjačine** vu Medjimurju. Ove dane obdržali su veliku vadasiju vu grofovskim imanju, g. Ziegler Kálmán i drugi vu pribislavskom i beli čkom hataru; streili su do 800 zajcov.

— **Čakovečkog daduštdruštva člani jesu 1) temeljitelni člani čakovečko ženko društvo; Moranđini Valent i Ziegler Kálmán (na dalje); Altmanu József, Deusch Rozália, Gaal Imra, Grézlo Jenő, Greskovits János, Grész Alajos, Győri N., Haidineg N., Heinrich Lipót, Kollarits Mihály, Dr. Lázár Gyula, Löbl Mór, Margitai Jozsef, Molnár József, Neumann L. vdov Nuzsyova, Pecsornik Ignacz, Pethő Jenő, vdov Peterffy Mihalyova, Polyák Matyas, Resenberg David, Samu Jozsef, Simon Lajos, Dr. Schwarz Albert, Szij Viktor, Szilágyi Gynia, gosp. Ziegler Kálmánova. Skupa: 29. Sveskupa (33 i 29)-62. Dalje sledi.**

— **Imenuvanje.** Visoki Ministerium je Krampatics Janosa, štrigovskoga navučitelja vu Štrigovu k kralj. školi za navučitelja imenuval.

Vu Vratašincu je 8 decembra zbiranje navučitelja bilo. Zebrali su Fundak Mihály za navučitelja i orguljaša. G. Fundak Mihály je letos vu juliju položil učiteljske izpite vu čakovečkoj kralj. preparandiji.

Odprti list.

Visokopostovanomu Gosponu Ignáczu Krasovecu kotarskomu doktoru vu Čakovcu.

Visokopostovani Gospodin Doktor! Nemogući zadosta naplatiti on Njihov trud, s kojim su moju samrtju boreću se kćerku zvrćili i od sigurne smrti obranili, to Njih najuljudnije prosim, naj dopustiju, da moju zahvalnost prava Njim javno izraziti smijem. Kćerka moja bila je vu najvećoj pogibelji, ar zbog slabog materialnog stanja predao sam vraćenje njezino vu slabeše ruke i stim betega na toliko pogoršal, da sem već treći tjeden s razeviljenim sream moral gle dati, kak se ljubljeno moje dete s nemilostnom smrtju strahovito hori Vu ov čas premda prekesno vtekel sem se k njim za pomoć i mesto da budem od pravljen kaj sem skoro i zaslužil, prez vsakoga spočitavanje požuri su se k mojemu detetu, gde su prenašli strahiviti beteg, tak zvani „tifus“ kak takaj i to, da je već najvisji stepen betega t. j. „Krisis“ nadšla. Kćerkova je pri tom žalost obišla moje srce, toga napisatnemrem, nu bivši već očevidni svedok, kak su Oni pred nekojim letom gosp. I. G. iz istoga betega lēpo izvrćili, zaufal sem se i ja vu njihove izvrstne zvanosti doktorske, i met! Gospodin Bog okrunil je njihov trud opet s lēpim uspehom pri devojčici, koja bi polek svoje mladosti i polek visokog graduša betega opala bila žrtvom sigurne smrti. Svojimi izvrstnim sposobnostmi i požrtvovanju oslobodili su život ljubljene moje kćerke i stim mene i moju familiju na najveću zahvalnost obvezali. Nisem pozvan njihove doktorske izvrstnosti hvaliti, nu prosim naj primejn moju najtoplešu zahvalnost za uloženi trud oko vraćenja mojega deteta kak takaj i zato, da su kroz tak dugo vrēme betegovanja njenoga i mene od velikih stroškov prijateljski čuvali dostojali Bog njih poživi i uzdrži nebrojena lēta na olehkotjenje pomoć nevolju trpećega ljudstva! Vu Nedelju 7. decembra 1884. njihov po nizno obvezani

GJURO GERENCSEK učitelj.

MARGITAI JOZSEF urednik.

CSÁKTORNYÁN A GABONA TÉREN

Most először érkezett ide

miesoda?

Egy bámulatos

emberfaló krokodil

AMERIKÁBÓL.

mely itt életben látható származik a Mississippi folyóból. Továbbá szintén érdekes látvány es életben látható egy a Boa-Pitai fajból való

ÓRIÁSI KIGYÓ indiából.

Első magyarországi műcsarnok.

TARTALOM:

A földregés Casamicolában Ischia szigetén Nápoly mellett Olaszországban.

Az 1876-1880-iki csaták orosz-török és osztrák-boszniai látványosságok Svájcából. Em lékvárosok.

Krisztus Pontius Pilátus előtt A török bucsu járók Mekka alatt.

Bécs az osztrák császár szék-városa és környéke.

Velence, Olaszország első kikötő-városa a Markustemplommal a Markus-tér a Riatóhid és Dogen-palotával.

Konstanciánpoly, a török, szultán szék-városa és környéke az ujonnan épült hid Galata és Stambul között.

II. Sándor orosz czar elleni merénylet Pétervárott.

A bécsi Ring-Színház égésének borzasztó katasztrófája.

III. Sándor oroszczár kerónázása Moskvában.

Luzerni Szájezban a Vierwaldstadti tó mellett.

A huszarezek megtámadtatása Maglájánál.

Mint hogy valamennyi mutatványaim jó hírűek, ne mulassza el senki műcsarnokomat meglátogatni.

Minden látogató a műcsarnokba lépéskor egy ajándékot kap

Látható délelőtt 10 órától esti 9 óráig.

Számos látogatást kér tisztelettel

Gritsch Janos.

Csak néhány napig látható.

IRMLER i VAGNER

iz Velike Kanize,

vu Batyani hercegovoj hizi na proti varoškim hizam, preporuča obilno vuredjeno nakladšće:

Rubja za mužke ženske i decu, kak takaj i posteljnu

Najbolše iz domačega damaska stoljanke, obrisače, i creas, plahte i t. d.

Fabričke naklade, iz rumbarske i irlandske tkanine, fino i najnovese stolnjake, cavane pokrivala, damast, jutte i vunene odevke Bēle i pisane platne, pamučne i batistne žepne rubce. Nadalje golere i narućnice za gospodu i decu.

Iz konjske dlake madrace, karton, roupe, cachemir, satein-atlas i svilni poploni Gunji za postelje s žnorami piquit-parketa, za fal cēnu.

ZATIM BELE I PISANE RUBAČE.

Sve za najfale-u cenu!

Van szerencsénk a n. é. közönséget arról értesíteni, hogy

raktárunkat GYERMEK JÁTÉKOKKAL

igen dus választékban

A LEGOLCSÓBB EGÉSZ LEGFINOMABB TÁRGYAKIG

szereztük fel.

Kérjük tehát a n. é. közönséget bennünket

a karácsonyi ajándékok

vásárlásával szerencsétlen.

Mély tisztelettel
Graner testvérek.

Kávé közvetlen Hamburgból
közvetlen szétküldés a mi jó hirmű kávé. tea,
esemege stb. nagyban raktárunkból a legkiválóbb
minőségű áru legolcsóbb áráért bérmentve, előle-
gesfizetés, vagy utánvét mellett.

KÁVÉ 5 KLGR. ZACSKÓBAN ÁR O. É. FRT

Kávé cselédség részére . . . 3.20	Jav. zöld erős finom . . . 5.—
Rio, finom erős . . . 3.50	Aranyjáva igenfi. gyöngy. 5.20
Santos, tiszta . . . 3.75	Portorico, zamatos erős . 5.30
Cuba, zöld erős fényes . 4.20	Gyöngy kávé, lefin. zöld . 5.90
Gyöngy Mocafvalódi füzes . 4.45	Java, nagyszemű legfin. . 5.95
Ceylon, kékés zöld erős . 4.95	Arab Mocca, nemes tüzes . 7.20

Chinai tea díszes szelenczékben ár klgr. ként o. é. frt

Kaisow Congo pornél, fin. 1.70	Tablarizs igenfi. 5 klgrként 1.40
Congo, igen finom . . . 2.60	Jamaica-Rum 1a 4 liter . 4.20
Souhong, lefinom . . . 3.70	Caviar, 1a.) 4 klgr. tiszta 7.50
Pecco Souhong, igen fin. 4.90	keveset sózva 1 klgr. . 2.50
Császár keverék családi tea . 4.20	Ajókák szard. körülb. 240 d. 1.50
igen finom . . . 4.20	Csemege 2 drként körb. 480 d. 2.50

Idény-árjegyzék körülb. 1000 cikkéről ingyen és bérmentve.

ETLINGER és társa Hamburg, világpósta-szétküldés.

1 frtos részletekre — Poleg 1 frt malih ratah

Részletre kaphatók Poleg malih ratah

Mindennemű varró-gépek	Svakefele mašine za
inga órák	sivati
ébrészto órák	Pendl vure
ezüst órák	Srebernate vure
arany órák	Zlatne vure
ezüst lánczok	Srebernate lance
arany gyűrűk	Zlatne prstane
olajnyomatu képek	Polarbane kipe
tükrök	Zrcale
toilette asztalok	Stole
asztali lámpák	Svakefele lampase
függő lámpák	Stolce iz trstike
nád székek	Slamvate stolce
szalma székek	Kocsije za decu
gyermek kocsik	Rublje.
fehérneműek.	

Scherz Lujza kánál
Nagy-Kanizsán
ca. éskir. szabadalom tulajd.

**Pri Sinu
SCHERZ LUJZE**
Vlastniku c. kr. slo-
boščine vu Kanizi.

25 kroa részletekre — Poleg 25 kr. malih ratah

Erdem-oklevél: Zürich 1883. Arany érmek :
Nizza 1884; Krems 1884. 4—200 darabot játszó :

zenélő művek

Mandolin, dob, harang, éghangok, táncesörgök,
hárfajakkal stb. vagy nélkül 2—16 darabot játszó :

Zeneszelenczék

továbbá : szekrények, szivartartók, svájci háza-
cskák, fenyképalbumok, téntartók, kesztyűszek-
rények, levélnyomok, virágtartók, szivartartók,
dohány szelenczék, dolgozó asztalok, palaczkok,
sörös poharak, székek. stb. mindezek zenével.
Mint legujabb. és leghelyesebb. valamint legalkal-
masabb Karácsonyi és ujévi ajándéknak, ajánlja

Heller J. H. Bernben (Svajczban)

Csak közvetlen vételnél biztosított a valóság.
Képes árjegyzékeket bérmentve küldök.

Ézen művek vevői közt f. e. november hó 1. napjától
aprilis hó 30-ig, 100 a legzabb művekből 20.000 frt ér-
tekben mint jutalom lesznek kiosztva.

WITTE új törhetetlen Karácsonyfa díszítmenyei

12 drb. különféle legfin. email-
rozott ércz-bonboniéreket egyuttal
SZÉP JÁTÉKSZER
gyermek részére. 150 méter
angyalhaj, 1 doboz Witte-féle ra-
gyogó jég guirlandok, 1 csomag
(25 db.) 2-féle Bengáli-gyújtó, 6
jégcsap, 5 uj tréfás robbanó bon-
bom, 5 japán Lampion gyer-
tyávi vagy 5 ragyogó csilla-
gok 1 csomag elégletlen
karácsony-hó és egy kis an-
gyal a karácsonyfa begyére.

Összesen 33 tárgy ára csak 2 frt. bérmentve 2 frt 35 kr.
Szétküldés, a pénz előleges beküldése vagy után-
vét mellett történik. Megnem felelőt kicsérlek.
Minden küldeményhez kottillon jelvényekről
tréfás és tombola tárgyakról különleges árjegyzék
mellékeltek.

WITTE EDE
karácsonyfa és farsangi-különlésségek raktára
Bécs, VI. Magdalenenstrasse 16.

Élet-essencia (prágai cseppek svéd cseppek)
nagymódot gyomor roz. emésztés, minden-
nemű aléti bajok ellen, kitűnő házi-
Egy itegese 80 kr.

Valamennyi francia különlegesség vagy raktáron tarthatik, vagy kívánatra pontosan a legújabb állapotban beszeresethet.

Postal küldemények 5 frt. alatti megrendeléseknél oszakis az összes beklüldése mel-
lett, nagyobb összegű utánvétellel is eszközölhetnek.

Amerikai köszvény-kenőcs. gyorsan és
biztosan a
tő, kétségkívül legjobb szer minden körvonalos és csuszos
baj nevezetesen hárgatnó, tágyagvadász góros, ideges,
fogfájás, fejfájás felszágatás stb. ellen 1 frt. 50 kr.

Chinai toilette-szappan, a legkiválóbb
szappanok között, a szappangyártás
benin. Használata után a bőr hársnyó nima lesz és igen
kelleme szagot terít meg. Igen székeg tart és kitűnő szin-
tal. Egy doboz 70 kr.

Egyetlenes tisztító-só, tünd házi-
varrúszers minden körvonalos, ugymint fejféja,
szédülés gyomoreros, gyomorhói, aranyér, dugulás stb.
ellen 1 csomag 70 kr.

Bieltz, 1874 június 2.
Mélyen tiszt. Psephof ur! Én és sokan má-
sok, kik az ön "vértisztító-piluláinak" egészségün-
ket köszönhetjük, inashan fejezzük ki legmélyebb
hájankat. Az ön pillulái sok betegségben mely ellen
Prizka. 1881 márcz. 13. **ÉPÁR András.**

Singertrasse 15.
zum
gold Reichsapfel.
PSEPHOFER S. FELLE
GYÓGSZERTÁR
Bécsben.

Vértisztító labdacsek
ezelűt egyetemes labdacsek neve alatt; az utóbbi nevet teljes joggal megérdemelték, mivel
nem bizonyították volna. A legkiválóbb esetben, melyekben minden egyéb szer sikertelenül alkalmaztatott, ezen labdacsek szám-
talanszor és a leggyorsabb idő alatt teljes gyógyulást eredményeztek. **1 doboz 15 labdacsek 91 kr.** 1 teleres 6 do-
bozzal 1 frt 5 kr. bérmentve utánvétellel megkaphatók. **1 frt. 10 kr.** (1 teleres) kevesebb nem kellethet. Postaköt-
váltó megkaphatók 5 forinton alul oszakis az összegnek postakötlevány melléki beklüldéssel eszközölhetnek, nagyobb összegű
utánvétellel 10 frt. 50 kr. alatt, melyekről a legkiválóbb és legu-
nyosabb betegségekben egészszük helyreállítását köszönjük. Aki csak egyszer kísérletet tett velük, tovább ajánlja. A státusban kö-
szönd betétek közül is meltsükve köztünk néhanyszor.

Waidhofer az Ybbs mell. 1880 nov. 21.
Nyilvános köszönet.

Tekint. ur! 1862-1863 szeptemdem aranyeres bán-
talomban és hűgyrekedésben : orvosoltatam is ma-
gamat, de minden siker nélkül. bajom mind rossz-
szabbbá vált, úgy hogy az idő multival heves has-
fájást is éreztem, (a belek összehurordása követ-
kezében) teljes érvénytelenség állott be, s mihelyes-
csak a legsekélyebb étel vagy egy korty vizez nyel-
tem is le, alig bírnam a puffadás, nehézz zihálás és
hulladozás miatt egyenesen állni, migrem végre azon
csaknem csodálatos hatású vértisztító-labdacsait hasz-
nálathoz folyamodtam, melyek nem tévesztették el
hatásukat, s engemet csaknem gyógyíthatlan bajom-
tól tökéletesen megszabadítottak. — minék követ-
kezében én a tekintetes unok vértisztító labdacsei-
s más egyéb erősítő gyógszereket nem győzőm há-
lam és elismerésnel elégedőképen kifejezni. —
Kiváló tiszteltel! **Oelhörger János.**

Por lábizzadás ellen. Ezen szer elavoltitja a
labdacsait a lábizzadást s az által
keletkezé kellenem szagot, épen tartja a lábait és ár-
talánban szorok van bebizonyítva. Egy doboz 50 kr.

Fagy-balsam, PSEPHOFER J. -tól ezek óia leg-
biztosabb szernek van elismerve
mindenemű fagybajok és idült sebek stb. ellen. 1 téglaly
40 krajczár.

Georgé Pate pektorale-ja, sok év óta ol-
köhögés, rekedtség harut, mell- és tüdőbajok, gégékben-
talnak ellen legjobb és legkiválóbb segéd szernek ál-
talánosan elismerve 1 doboz ára 51 kr.

Tannochimin-hajkenőcs, PSEPHOFER J. -tól
lábcsok által valamennyi hajnövesztő szer között a leg-
olímere. 1 csomag kiállított nagy szelence 3 frt.

Por lábizzadás ellen. Ezen szer elavoltitja a
labdacsait a lábizzadást s az által
keletkezé kellenem szagot, épen tartja a lábait és ár-
talánban szorok van bebizonyítva. Egy doboz 50 kr.

Fagy-balsam, PSEPHOFER J. -tól ezek óia leg-
biztosabb szernek van elismerve
mindenemű fagybajok és idült sebek stb. ellen. 1 téglaly
40 krajczár.

Georgé Pate pektorale-ja, sok év óta ol-
köhögés, rekedtség harut, mell- és tüdőbajok, gégékben-
talnak ellen legjobb és legkiválóbb segéd szernek ál-
talánosan elismerve 1 doboz ára 51 kr.

Tannochimin-hajkenőcs, PSEPHOFER J. -tól
lábcsok által valamennyi hajnövesztő szer között a leg-
olímere. 1 csomag kiállított nagy szelence 3 frt.

Tekint. ur! Oly szerencsés voltam veletlen az ön
vértisztító labdacsaikhoz jutnam, melyek nálam cso-
dákat műveltek Évek óta szenvedtem fejfájást és szél-
hűdsben, egy barátom az ön kitűnő labdacsaiból
átengedel nekem 10 darabot s ezen 10 darab lab-
dacse engem oly teljesen és tökéletesen helyreállított
hogy az valódi csoda. — Köszönetem mellett kérek
még 1 csomagot.
Prizka. 1881 márcz. 13. **ÉPÁR András.**

Bieltz, 1874 június 2.
Mélyen tiszt. Psephof ur! Én és sokan má-
sok, kik az ön "vértisztító-piluláinak" egészségün-
ket köszönhetjük, inashan fejezzük ki legmélyebb
hájankat. Az ön pillulái sok betegségben mely ellen
Prizka. 1881 márcz. 13. **ÉPÁR András.**

Tekint. ur! Előre köszönet a, miszerint vala-
mennyi gyógszere hasonló jóssággal bír, az ön hi-
res fagy-balsam a mával, mely családomban
több idült fagydagnak gyorsan végétvetel, dacára
valamennyi ugynevezett egyetemes szer iránti bizal-
matlanságomnak elhatároztam magamat az ön vért-
tisztító labdacsaikhoz folyamodni, hogy ezen apró go-
lyóbsok segítségével megostromoljam rég id. óta tar-
tott aranyeres bantalmamat. Egy általam nem res-
teltem önmek bevallani, miszerint régi bajom négy
beli használat után teljes tökéletesen megszűnt, s én
ezen labdacsaikat ismeréseim körében a legbüszköb-
ban ajánlam. Az ellen nincs egyáltalában semmi el-
lenvetésem, ha ön ezen soromat jóllehet névvalírás
nélkül — nyilvánosság ele óhajitja becsajítani. —
Bécs 1881. febr. 20. **Mély tiszteltel! O. v. T.**

A valódi Dr. POPP J. G. főle

ANATERIN SZÁJVIZ

felülmúlhatatlan gyógyhatásaiban a száj és fogaknál, mint szinte a

dr. POPP J. G.-féle növényi fogpor

elbáritja az oly alkalmatlan fogkövet, a fogaknak vakító fehérséget kölcsönöz s fentartja a fogmázt.

ORVOSI VÉLEMÉNYNYILVANTÁS

A dr. POPP J. G.

cs. kir. udv. fogorvos ur, Bécs, I. Bognergesse 2. ANATHERIN-SZÁJVIZE nemcsak a szájuk kellemetlen büze, a lyukas fogak s a dohánybűz ellen, hanem a foghur sorvadása a scorbust s a fogfájásoknál is alulírott által a legjobb sikerrel használtatott és alkalmaztatott.

Hoheumauth (Cseho-szág.)

SZOLDAN JÁNOS

cs. kir. fősehorv. a 9. huszárezrednél.

Kapható a következő gyógyszerárakban ;

Csáktornyan, Göncz L. féle gyógyszerárban s Barón Lipót urnál. Perfakon, Sipos K. féle gyógyszerárban. Varazsdon, Riedl és Kusy tele gyógyszerész urnál. N.-Kanizsán, Prager B. gyógyszer urnál. Kapronczán, Hochinger A. gyógyszer, urnál. Kőrösön Werli K. gyógyszer. urnál. Ludbregben Kehn J. gyógyszer. urnál. Topliczán Molnár János gyógyszer. urnál. Drávejú Miháti K. gyógyszer. urnál. Krapián Fink K. gyógyszer urnál.

Egy 40 éves, özvegy nő,

aki 15 év óta mint gazdaasszony jó

házaknál a legnagyobb megelégedésre hiven szolgált

és ért mindennemű házi és belső gazdasági munkát

ajánlkozik gazdaasszonynak

földbirtokoshoz, vagy gazdatiszhez.

Bővebb felvilágosítást adhat

A KIADÓ HIVATAL.

HUSZONHATODIK ÉVFOLYAM !

Ingyen regény-melléklet minden számhoz és regények kedvezmény áron.

előfizetési felhívás

A „BUDAPESTI BAZÁR”

legzelszerűbb, leghasznosabb és legzazdagabb tartalmu divat közlönyre, MELYNEK MINDEN SZÁMA

tizenhat oldalon jelenik meg, a kézimunka minden ágazatához való elusztrelékekkel, minden száma a legújabb párizsi divat után, művészileg rajzolt és színezett divat képet, ruhák és fehér neműek készítéséhez hasznos és értelmes magyarázatokkal rajzokat, fehérneműek himzéséhez mintákat és jelzéshez monogramokat hoz.

A „BUDAPESTI BAZÁR” 1885. év január elsején XXVI. évfolyamába lép. Lapunk fényes fennállását hölgyeink buzgó pártolásának köszönheti, kik mindenkor feltalálták a „BUDAPESTI BAZÁR”-ban utmutatójukat, akár a háztartás, akár a divat körében. A „Budapesti Bazár” iperkodott mindenkor a legzazabbat a legjobbat és leghasznosabbat adni, s iparkodni fog jövőben is arra, hogy a nővilág, divat, s a háztartás minden ágát felkarolva, meghálálhassa ama szíves pártolást, melyben a „Budapesti Bazár” a magyar hölgyek részesítik.

A Budapesti Bazár a világ minden nyelvén 300 ezer példányban jelenik meg. Azonban egyetlen idegen nyelvű kiadás sem haladja meg a „Budapesti Bazár”, mely gazdag szép irodalmi részével, díszes kiállításával és hasznos mellékleteivel, pártatlanul áll a divatlapok között.

A „BUDAPESTI BAZÁR” szépirodalmi részében adunk költeményeket, elbeszéléseket, mulatótató és ismeretterjesztő tárcacikket, a fővárosi élet szemléjét, az irodalom, művészet és társasélet mozzanataiból és mindem számukban egy elusztreléct. Figyelemmel fogjuk kísérni a fővárosi és vidéki nőképző-, gazdaszony- és nőiparegyletek munkásságát is.

Ingyen külön mellékletet adunk, egy tizenhat oldalú ívet, melyből a t. olvasónk idővel csinos könyvtárt gyűjthetnek, Jövő évi ingyenes regény-mellékletünk egyik hírneves angol regényíró

„HELEN”

című rendkívüli érdekes regénye lesz. Lapunk szépirodalmi részében pedig DAVYI LAJOS legújabb, igen szép és érdekfeszítő regényét, melynek címe;

„Az utolsó Fontbriand”

kezdjük meg. A „BUDAPESTI BAZÁR” divat részében a művelt kölyg és gondos háziasszony egyaránt megtalálja mindazt, ami az öltözékekre s szalonra vonatkozhatik, azon tudnivalókkal együtt, melyek a hölgyek dolgozó szobáját és a háztartást illetik.

Az előfizetési pénzeket legzelszerűbb postautalvánnyal küldeni ily ezim alatt:

Király János szerkesztőnek, Budapesten. (Koronaherceg-utca 17. szám)

„HELEN” című ingyenes regény-mellékletünk szerője CROKER B. M. hírneves angol regény író, ki a „Usec-e kisasszony” című regényével az angol olvasó közönség kedvence lett.

A „Budapesti Bazár” című HÖLGYEK NAPTÁRA díszes kilitásban jelent meg és mint karácsonyi és újévi ajándéknak is igen alkalmas. 1-3.

Lapunk divatrésze tehát minden számban 80-90 ábrán mutatja be a legújabb divatot értelmes magyarázatokkal, kivágott szabásmintákkal és mintarajzokkal, párizsi divat után művészileg rajzolt színezett divatképekkel.

Igen fontos a vidéki t. előfizetőnkre, hogy szerkesztőségünk díjtalanul ajánlkozik mindennemű oly tárgyak megküldésére, amik a divat, kézimunkák és háztartás körébe tartoznak s ismerteti a fővárosi e szakban foglalkozó legjelesebb és legutányosabb üzleteket is.

Rendkívüli kedvezmény az, hogy minden előfizetőnek jogában álland saját nevére MONNGRAMMOKAT megrendelni: melyeket mi a mintáivra elkészítettünk vagy külön levében bérmentve küldünk meg, másoló-papírral együtt. Ezen kedvezménybe csakis a „BUDAPESTI BAZÁR” részesíti t. előfizetőit!

A „A rózsaszín heritékot” továbbra is „Társalgó Csarnokul” engedjük át kedves olvasónkunk, az eddig folytott kérdésekre és válaszokra.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

A „Budapesti Bazár” az ingyenes regény-melléklettel együtt: Egész évre (januártól december végeig) . . . 10 frt — kr
Fél évre (januártól június végeig) 5 „ —
Negyed évre (januártól március végeig) 2 „ 50 rk

KEDVEZMÉNY ÁRBA RENDELHETIK MEG T. előfizetőink ;

- A Budapesti Bazár naptár-át, füzve: 60 kr, diszkrétben: 1 frt 20 kr.
- A „Kilencz millióos ember” című regényt 80 kr.
- A „Méregkeverőnek szelme” című regényt 50 kr.
- A „Lucie férje” című regényt 50 kr.
- Az amerikai unokaöcs” című regényt 50 kr.

CSILLAG-féle

H AJ N Ö V É S I - I L L A T K E N Ö C S

Nincs fejfájás!
Nincs haj elvesztés!
Nincs kopaszfej!
Nincs korpa!
csak szép haj!
csak sűrű haj!
csak hosszú haj!
csak finom haj!

de csak akkor ha az általam feltalált kenőcs használta-tik, melyből saját hajam 14 havi használata után 185 centim. hosszúságát elérte.

Általam feltalált

hajnövesztő kenőcs

kizárólag nálam kapható,

egy köcsög ára

HASZNÁLATI UTASÍTÁSSAL EGYÜTT

2 FORINT.

Urak, kenőcsöm használata után

RÖVID IDŐ ALATT

a legszebb szakált nyerik.

CSILLAG ANNA.

Czim: CSILLAG és TÁRSA BUDAPEST

Küldetik készpénz beküldetése, vagy utánvét mellett, a világ minden részeibe. 8-36.

SIKER BIZTOSÍTÁSI

ANNA CSILLAG.

Szenzáció és ujdonság!

6 nap alatt szőke haj

nyerhető minden hajszinből, akár fekete akár barna, vagy vörös stb. az ujonnan feltalált készülék által, mely „Blondeur”-nak neveztetik, Ez nem hajfestő szer, amennyiben színét soha sem veszti. Eredmény kimaradhatlau és egészen ártalmatlanak találtatott. — Egy üveg ára 1 frt 50 kr. o. é.

15 perc alatt

fej- vagy szakálhaj barnára vagy fekete-tére, természetesen és tartósan festhető ujonnan javított „Hair-Dye” hajestő szerem által. Legbiztosabb szer. Azonnali eredmény. Könnyű keze-lés. — A Hair-Dye ára 2 frt 20 kr.

Nincs többé ősz haj

a behatóan vizsgált hálalratokkal kitüntetett „Haar Regenerator”. Ez nem felületes hajfestő szer, hanem 3-4 hét múlva visszaadja az eredeti szint, eltávolítja az egész haj-zorpát és tisztátalanságot és a hajnak fényt és üde frisseséget ad. Egy üveg ára 1 frt 60 kr. o. é. — Hálalratok discretiából nem közöltetnek.

Carlo Schneeweiss, Parfumeur és Specialistista

Gyár Bécs VI. Gumpendorferstrasse 63. F. Megrendelések vidékre utánvét vagy a pénz előleges és 20kr. csomagolási díj be-küldése mellett eszközöltetnek. 6-24